

Nyrup skal greiða frá undirgrundartavtaluni

Danska Fólkingið fer nú av álvara inn í málið um undirgrundartavtaluna frá 1992. Forsætisráðharrin er kallaður í samráð í politisku og búskaparligu nevndini at greiða frá avtaluni.

**UNDIRGRUNÐAR-
AVTALAN**
Magnus Dam

Donsku politikkararnir eru av álvara vaknaðir við sveitta á pannuni, nú meira enn átta ár eru liðin, síðani stjórnin og landsstýrið undirskrivaðu undirgrundartavtaluna.

Nógva skrivingin í Ekstra Blaðnum seinastu dagarnar hevur elvt til ósing á Christiansborg, og nú er Poul Nyrup Rasmussen biðin um at greiða politisku og búskaparligu nevndini frá eini røð av spurningum um avtaluna.

Tað er Kirsten Jacobsen, sum hevur kallað forsætisráðharrin í samráð um avtaluna. Hon vil millum annað hava forsætisráðharrin at greiða frá, um tað er rætt, at Fólkingið ikki hevur góðkent avtaluna, og um ein tilfelli avtala ikki eigur at verða góðkend í Fólkinginum.

Avtalan um ráevnini í undirgrundini kom ongan-

Danskir politikkarar vilja nú hava Poul Nyrup Rasmussen at greiða frá, um undirgrundartavtan stríðir ímóti grundlógini, og um nakar møguleiki er fyri at broyta hana

tíð fyri Fólkingið, tí tað var stjórnin, sum gjørdi avtaluna, og hon kunnaði bert formenninar í politisku flokkunum um avtaluna. Kirsten Jacobsen vil hava at vita, um mannagongdin í hesum sambandi var røtt, og um stjórnin hevur nakrar ætlanir um at leggja avtaluna fyrri Fólkingið nú.

Eisini spyr Kirsten Jacobsen, hvussu avtalan samsvarar við grundlógina, og um nakar møguleiki er fyri

at broyta avtaluna og treytirnar í avtaluni.

Tað er ikki ásett enn, nær samráðið í nevndini verður, men nevndin hevur álagt forsætisráðharrinum at svara fleiri spurningum áðrenn sjálvstjórnin og harumframt at senda nevndini alt tilfar, sum er til taks um avtaluna.

Poul Nyrup Rasmussen skal millum annað greiða frá, um avtalan inniber, at møguligar oljuinntøkur

skulu mótrøknast í blokkstuðlinum, og hann verður biðin um at senda fundarfrásøgnina frá fundinum millum stjórnina og flokksformenninar tann 29. september 1992, har Poul Schlüter kunnaði um avtaluna.

Forsætisráðharrin skal eisini siga nevndini, hvørja ráðgeving stjórnin fekk í samband við avtaluna, og hann skal eisini senda nevndini alt tilfar, sum

Tingið fær nú fólkaatkvøðuna

Uppskotini til fullveldisleist og fólkaatkvøðu eru nú liðugt eftirkannað í umsitingini í Tinganesi. Tey verða væntandi borin tinginum í komandi viku

FÓLKAATKVØÐAN
John Johannessen

Fólkaatkvøðan, fullveldisleisturin og lógin um upplýsing undan fólkaatkvøðuni verða væntandi endaliga við-

gjørd á landsstýrisfundi í komandi viku.

Umsitingin hjá Høgna Hoydal, landsstýrismaðni í sjálvstýrismálum, er liðug at eftirkanna lógartekstin, og verða uppskotini nú lögð fyri landsstýrisfund og send andstøðuni til kunningar. Harafurta skal Høgna Hoydal eisini hava fund við andstøðuna um uppskotini í næstum.

Uppskotini skulu eisini latast lögtingskrivstovuni, so tey kunnu koma til viðgerðar í næstum. Gongst sum ætlað, verða tey borin lögtingskrivstovuni í komandi viku.

danska Løgmálaráðið hevur gjørt í málinum.

Samsvarar ikki við ráðgevingina

Ekstra Blaðið skrivaði í vikuni, at ráðgevar í Løgmálaráðnum ikki hildu tað vera rætt at lata føroyingar yvirtaka málsökidi um ráevni í undirgrundini. Hetta hevur ikki blíðka dansku politikkararnar, sum millum annað ivast í, um Poul Schlüter framdi brot á grundlógina, tá hann gjørdi avtaluna.

Fleiri teirra vísa á, at Danmark við avtaluni hevur latið frá sær suverenitetin yvir undirgrundini, og hetta bert kann gerast við

einari fólkaatkvøðu, ella um ein stórus meiriluti í Fólkinginum atkvøður fyri tí.

Hesin og aðrir spurningar skulu lýsast gjølliga, nú forsætisráðharrin skal í samráð í politisku og búskaparligu nevndini.

Annars hava fleiri serfrøðingar í fólkarrætti og øðrum løgfrøðiligum spurningum hesa vikuna staðfest, at danir ikki hava nakran møguleika at koma aftanum aftur, nú átta ár eru liðin, síðani avtalan varð gjørd. Stjórnin hevur gjørt avtaluna við landsstýrið, og hon kann bert broytast, um føroyingar eru sinnaðir at broyta hana.

Harrans signing, tað er hon, ið ríkar

Eftir áheitan frá einum lesara endurprenta vit hesa grein, sum Eivind Vilhelm, próstur, sáli skrivaði í Sosialinum 24. mars 1979

»Øll venda eygum sínum vónandi til tín, og tú gevur teimum føði teirra í rættum tíma. Tú letur upp tína hond og mettir alt, sum livir, við signing. »Soleiðis hevði Ísraels fólk kent Guðs signing og umsorgan, at hon røkk teimum eisini í oyðimørkini, og enn røkkur Guðs umsorgan líka so langt.

Hin norski rithøvundurin og túboðarin Asbjørn Aavik sigur frá hesum barnaminni:

Pápi hansara og ein farnbróðir gingu burtur ein útróðrardag, og eftir sat mamman við fyra smá-

børnum. Hóast hon gjørdi tað, sum hon kundi fyri børnini, var tað kortini mangan ringt hjá henni at forvinna teimum dagligt breyð.

Tvey ár eftir at pápin var gingin burtur, komu børnini ein morgunin niður í køkin at fáa sær, áðrenn tey skuldu í skúla, men borðið stóð tómt. Ikki so mikið sum eina breyðflís áttu tey, og eingin fløvi var heldur í komfýrinum. Tey hugdu upp á mammuna, men hon vendi sær frá teimum yvir ímóti tí svarta komfýrinum og segði: »Í dag verður eingin morgunmatur«. Tað varð kvirt í køkinum, men so segði hon aftur: »Komið við innar í stovuna«. Har tók hon fram ta stóru bíbliuna, bókina, sum vit vóru von at síggja liggja upplata á borðinum. Ofta plagdi eg at kaga í hana, tí at nógva staðni var strikað

undir í henni við tjúkkum, reyðum strikum.

Mamman leitaði fram til Jóhannes kap. 6 og fór at lesa um tey 5000 í oyðimørkini, las um Jesus, sum segði við lærusveinarnar: »Gevið teimum at eta«, las um lærusveinarnar, sum svaraðu, at teir høvdu einki at geva teimum. Tað einasta vóru fimm breyð og tveir smáfiskar, sum ein smádrongur hevði við sær. Las síðani um Jesus, sum tók hesi breyð og fiskar, takkaði og vælsignaði matin, gav lærusveinunum hann at býta til teirra, og tað var nóg mikið til tey mongu túsund, ja, meira enn nóg mikið. Og alt hetta hendi, tí at Jesus bað og vælsignaði matin.

Mundi tað vera, tí at eg var so svangur, at eg lurtaði so væl eftir tann morgunin, ella var tað tí, at mamma, ið sjálf var ein av kvinnum

við sínum børnum úti í oyðimørkini, las við slíkari neyð í síni sál. Hesum kann eg ikki svara í dag, sigur Asbjørn Aavik, men eitt veit eg: Tann morgunin birtist fyri míni dreingjasál og barnatrúgv, at tá ið borðið stendur tómt, og einki er eftir í hjallinum, tá er vegur opin fyri okkum til ein altvaldandi og livandi Guð.

So læt mamman bókina aftur og neig niður við stólin og vit børn kring um hana; tað var eingin long bøn, hon bað; tað var eitt róp í oyðimørkini, ein bøn um breyð.

Hetta er eitt barnaminni, sigur Aavik. Tað var ein mamma, ein einkja uttan nakað breyð, sum tók síni smáu við sær inn til hansara, sum er verji hjá einkjum og fadir at fadirloysingum, og hetta var ein vegur hon mátti fara ferð

eftir ferð í teimum trongum árum.

Hon visti tað ikki tá, og hon fekk tað heldur ongan tíð at vita, tí at hon doyði bert trý ár eftir, at hon tann morgunin bant eina barnasál, eina barnatrúgv nær at einum altvaldandi fadiri. Tý tað hevur verið tann størsta hjálp í mínum arbeiði sum trúboðari, at eg átti vissanina um, at tað er ein opin vegur inn til hansara, sum eigur alt valdið í himni og á jørð, at tað er ein sterk hond, sum røkkur okkum máttleysu, og vit eiga ein Gud, sum flytur fjøll, um vit komu til hansara í trúgv.

Tá vit reistust aftur á fótur, segði mamma: »So, nú mugu tit skunda tykkum í skúla«.

Tá ið børnini komu heim aftur á døgurðamála, stóð ein hestavognur í túninum, og innar í køkinum sat ein eldri maður, ein skyldmaður teirra. Borðið stóð reitt við alskyns góðum, breyði, smøri, osti, eggum og øllum tí, sum ein svangur smádrongur dámdi sær.

»Gerid so væl«, segði mamman glað, og hetta nýttist henni ikki at siga meira enn eina ferð. So bað hon bøn, tað var eingin long bøn, tí at hon visti, at vit vóru svong, bert ein tøk frá einari mammu í oyðimørkini.

Fyrstani tá ið eg var mettur og væl settur, sá eg, at har stóð ein kassi á gólvinum, haðani alt hetta góða var komið út. Fyri tí átta ára gamla dreinginum gjørdist hesin kassin tær tólv tægar, sum vóru til avlops, tá ið tey øll høvdu etið og vóru mett.

Um mammu sína skrivar Asbjørn Aavik: Hon læt einki eftir seg til okkum fyra av tí, sum fyllir í lummanum ella í skápinum ella í bankanum. Men hon læt nøkur fótaspor eftir seg í oyðimørk, nøkur fótaspor í oyðilandi líka inn til ein máttmiklan Gud, ein Gud, sum bert opinberar sína dýrd, har tað er oyða, og í hesum fótasporum vil eg fegin ganga.

E.V.